

Wyniki ekologicznych doświadczeń odmianowych

Gryka
2022

Numer
185

Wyniki ekologicznych doświadczeń odmianowych

Gryka 2022

COBORU

Centralny Ośrodek Badania
Odmian Roślin Uprawnych

Słupia Wielka 34
PL 63-022 SŁUPIA WIELKA

tel.: (+48) 61 285 23 41
faks: (+48) 61 285 35 58
email: sekretariat@coboru.gov.pl

Dyrektor

prof. dr hab. Henryk Bujak

Program Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego (PDO)

Koordynatorzy

prof. dr hab. Henryk Bujak
mgr inż. Marcin Behnke

Zakład Badania i Oceny Wartości Gospodarczej Odmian

Kierownik

dr inż. Tomasz Lenartowicz

Opracowanie

mgr inż. Andrzej Najewski

Redakcja merytoryczna

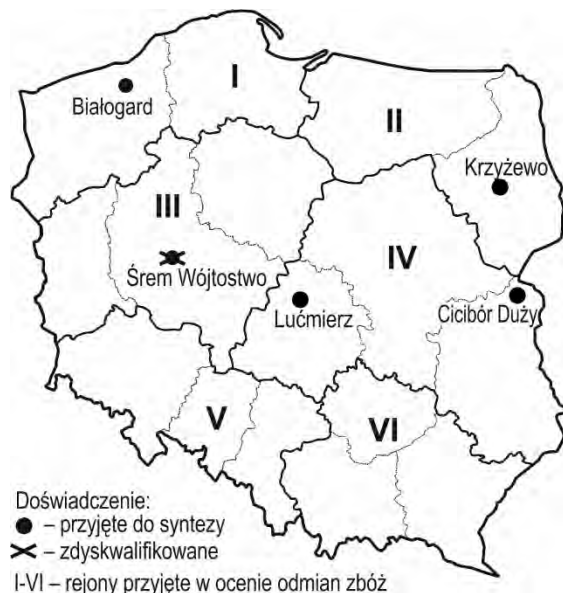
dr inż. Tomasz Lenartowicz

Rozpowszechnianie danych zawartych w publikacji
z podaniem COBORU jako źródła informacji

GRYKA

Do 30 kwietnia 2004 roku w Krajowym rejestrze (KR) znajdowały się trzy polskie odmiany gryki – Kora, Luba i Panda. Od 1 maja 2004 roku w związku z akcesją do Unii Europejskiej, odmiany gryki zostały uznane za nie wpisane do krajowych rejestrów. Od 1.01.2017 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o nasiennictwie, która umożliwia wpisywanie do Krajowego rejestru (na podstawie wyników badań OWT) odmian tradycyjnie uprawianych w Polsce, do których zalicza się gryka. W roku 2017 zarejestrowano dwie odmiany tradycyjne gryki (Kora i Panda), a w roku 2019 – kolejne dwie (MHR Korona i MHR Smuga). Wszystkie zarejestrowane odmiany gryki pochodzą z Małopolskiej Hodowli Roślin Spółka z o.o.

Opracowanie zawiera wyniki doświadczeń ekologicznych z gryką z roku 2022. Założono pięć doświadczeń, w których oceniano cztery odmiany. Jedno doświadczenie zostało zdyskwalifikowane w trakcie opracowywania, pozostałe przyjęto do serii rocznej. Wszystkie punkty doświadczalne realizujące doświadczenia ekologiczne podlegają nadzorowi jednostki certyfikującej i uzyskały certyfikat zgodności przestrzegania przepisów zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/848. Rozmieszczenie doświadczeń przedstawia rys. 1.

Rys. 1. Rozmieszczenie doświadczeń z gryką

Doświadczenia polowe prowadzono według ramowej metodyki¹⁾. Założono je jako jednoczynnikowe, w układzie losowanych bloków kompletnych, w czterech powtórzeniach. Nie stosowano chemicznej ochrony roślin i nawożenia mineralnego.

Powierzchnia pojedynczego poletka do zbioru wynosiła 15 lub 16,5 m². Przy ustalaniu ilości wysiewu uwzględniano masę 1000 nasion i zdolność kiełkowania nasion poszczególnych odmian. Obsada nasion dla wszystkich odmian była jednakowa i wynosiła 200 lub 250 szt./m².

Plon nasion i masę 1000 nasion przeliczono na wspólną wilgotność 14%. Wyniki plonu nasion odmian podano w postaci średniej ogólnej oraz z poszczególnych miejscowości, natomiast wyniki pozostałych cech – wyłącznie w układzie średniej ogólnej.

Dane meteorologiczne (suma opadów i temperatura powietrza na wysokości 2 m) podano w tabeli 2. Warunki siedliskowe i agrotechniczne doświadczeń polowych z gryką oraz daty ważniejszych terminów agrotechnicznych i faz wegetacji pokazano w tabeli 3. Gryka jest rośliną wrażliwą na przymrozki, stąd wysiewa się ją późno. Doświadczenia z gryką zakładano w terminie od 13 do 24 maja. Termin zbioru gryki był również zróżnicowany i mieścił się w przedziale od 26 sierpnia do 8 września; w jednej lokalizacji grykę zbierano w połowie października.

Średni plon nasion odmian gryki w roku 2022 wyniósł 16,2 dt z ha, przy czym był dość zróżnicowany w poszczególnych miejscowościach. Najniższy plon uzyskano w Krzyżewie (7,5 dt z ha), z kolei najwyższy – w Lućmierzu (25,5 dt z ha). Różnice w plenności badanych odmian były stosunkowo niewielkie.

Objaśnienie skali 9-stopniowej:
9 – oznacza stan najlepszy (najkorzystniejszy)
5 – oznacza stan średni (przeciętny)
1 – oznacza stan najgorszy (najmniej korzystny)

¹⁾ Gryka. *Metodyka badania wartości gospodarczej odmian (WGO) w warunkach konwencjonalnych i ekologicznych, WGO-R/P/24/2022, Słupia Wielka, kwiecień 2022*

Tabela 1
GRYKA. Odmiany i doświadczenia. Rok zbioru 2022

Lp.	Odmiana	Hodowca	Materiał siewny	
			zdolność kiełkowania (%)	masa 1000 nasion (g)
	1	2	3	4
1	Kora	Małopolska Hodowla Roślin Spółka z o.o.	96	31,3
2	MHR Korona	Małopolska Hodowla Roślin Spółka z o.o.	96	30,9
3	MHR Smuga	Małopolska Hodowla Roślin Spółka z o.o.	97	30,3
4	Panda	Małopolska Hodowla Roślin Spółka z o.o.	96	29,9
Bilans doświadczeń: - założone			- 5	
- zdyskwalifikowane w trakcie opracowywania			- 1	
- przyjęte do syntezy			- 4	

Obsada nasion jednakowa dla wszystkich odmian, zależna od kompleksu rolniczej przydatności gleby:
4, 5 – 200 szt./m²; 6 – 250 szt./m²

Tabela 2
Gryka. Dane meteorologiczne. Rok zbioru 2022

Lp.	SDOO/ZDOO	Miesiąc						Suma III-VIII	Procent śr. wieloletniej
		III	IV	V	VI	VII	VIII		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
suma opadów (mm)									
1	Białogard	0	40	44	24	79	41	228	58
2	Krzyżewo	2	48	74	35	146	4	309	90
3	Śrem Wójt.	0	22	52	80	46	52	250	81
4	Lućmierz	1	35	46	73	123	98	376	99
5	Cicibór Duży	13	73	31	30	164	42	353	99
średnia temperatura powietrza na wysokości 2 m (°C)									
1	Białogard	3,1	6,2	12,2	16,9	18,2	20,6		
2	Krzyżewo	2,4	5,9	12,3	18,6	18,5	20,5		
3	Śrem Wójt.	4,6	8,4	15,5	20,0	20,8	22,0		
4	Lućmierz	3,9	7,3	14,3	19,3	19,6	21,4		
5	Cicibór Duży	2,6	6,2	13,1	19,2	19,5	20,6		
średnia temperatura powietrza na wysokości 2 m (odchylenie od średniej wieloletniej)									
1	Białogard	0,4	-1,6	-0,2	1,0	0,3	3,1		
2	Krzyżewo	0,7	-2,1	-1,2	1,6	-0,5	2,4		
3	Śrem Wójt.	0,6	-1,2	0,9	1,7	0,5	2,4		
4	Lućmierz	0,9	-1,6	0,4	1,9	0,4	2,6		
5	Cicibór Duży	0,3	-2,4	-0,9	1,7	-0,1	2,0		

Kol. 9: wielolecie 1996-2021

Tabela 3

GRYKA. Warunki prowadzenia doświadczeń. Rok zbioru 2022

	Wyszczególnienie					
	1	2	3	4	5	6
Rolnicza wartość gleby w 100° skali IUNG-PIB		52	70	70	52	70
Kompleks przydatności rolniczej gleb		5	4	4	5	4
Odczyn gleby (pH w KCl)		-	6,0	6,1	4,9	6,1
Przedplon		-	OWZJ	PSZO	OWZ	RZPO
Daty siewu, zbioru i ważniejszych faz rozwojowych						
Siew		22.05	16.05	23.05	24.05	13.05
Wschody		30.05	24.05	1.06	6.06	20.05
Pąkowanie		14.06	15.06	20.06	23.06	26.05
Kwitnienie - początek		24.06	18.06	24.06	26.06	5.06
Kwitnienie - pełnia		4.06	21.06	4.07	27.06	7.06
Dojrzałość pełna		16.08	14.08	14.09	19.08	2.09
Zbiór		26.08	26.08	14.10	8.09	8.09

Kol. 2: „-” – brak danych

Kol. 2-6: przedplon: OWZJ – owies jary, PSZO – pszenica ozima, RZPO – rzepak ozimy; data: dzień/miesiąc

Tabela 4

GRYKA. Plon nasion odmian w miejscowościach. Rok zbioru 2022

Lp.	Odmiana	Białogard		Krzyżewo		Śrem Wójt.		Lućmierz		Cicibór Duży	
		dt z ha	% wzorca	dt z ha	% wzorca	dt z ha	% wzorca	dt z ha	% wzorca	dt z ha	% wzorca
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Wzorzec	14,4			7,5		8,9		25,5		17,3
1	Kora	14,0	97	8,0	108	7,7	87	24,3	95	18,1	104
2	MHR Korona	14,4	100	8,0	108	10,8	121	26,5	104	17,4	100
3	MHR Smuga	14,2	99	6,5	87	8,3	94	26,5	104	15,9	92
4	Panda	15,0	104	7,3	98	8,6	97	24,8	97	17,9	103
NIR przy $\alpha=0,05$ (dt,%)		2,5	17,4	1,4	19,2	2,5	28,6	1,3	5,0	3,9	7,2

Kol. 1: wzorzec: Kora, MHR Korona, MHR Smuga, Panda

Kol. 6,7: doświadczenie zdyskwalifikowane w trakcie opracowywania

Tabela 5
GRYKA. Plon nasion i ważniejsze cechy rolnicze odmian (odchylenia od wzorca).
Rok zbioru 2022

Lp.	Odmiana	Plon nasion		Wysokość roślin	Wyleganie przed zbiorem	Ocena ulistnienia
		dt z ha	% wzorca	cm	skala 9°	
		1	2	3	4	5
	Wzorzec	16,2		85	7,6	8,5
1	Kora	-0,1	99	1	0,2	-0,3
2	MHR Korona	0,4	102	-1	0,1	0,0
3	MHR Smuga	-0,4	98	0	-0,3	0,1
4	Panda	0,1	100	0	0,0	0,2
Liczba doświadczeń		4		5	4	3

cd. tabeli 5

Lp.	Odmiana	Data pełni kwitnienia	Data pełni dojrzałości	Osypywanie nasion	Wilgotność nasion	Masa 1000 nasion
		liczba dni		skala 9°	%	g
		7	8	9	10	11
	Wzorzec	23.06	25.08	7,5	18,1	29,1
1	Kora	0	0	-0,1	0,4	-1,2
2	MHR Korona	0	0	0,0	0,1	1,3
3	MHR Smuga	-1	-1	0,1	-0,3	1,1
4	Panda	1	1	-0,1	-0,2	-1,3
Liczba doświadczeń		5	5	4	5	5

Kol. 1: wzorzec: Kora, MHR Korona, MHR Smuga, Panda

Tabela 6
GRYKA. Porażenia odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca, skala 9°).
Rok zbioru 2022

Lp.	Odmiana	Choroby podstawy lodyg - kompleks	Bakterioza gryki	Askochytoza gryki
		2	3	4
	Wzorzec	8,9	8,3	8,4
1	Kora	0,1	-1,1	-1,7
2	MHR Korona	0,1	0,7	0,6
3	MHR Smuga	0,1	-0,3	0,6
4	Panda	-0,2	0,7	0,6
Liczba doświadczeń		1	1	1

Kol. 1: wzorzec: Kora, MHR Korona, MHR Smuga, Panda

COBORU

Centralny Ośrodek Badania
Odmian Roślin Uprawnych

Słupia Wielka 34

PL 63-022 SŁUPIA WIELKA

tel.: (+48) 61 285 23 41

faks: (+48) 61 285 35 58

email: sekretariat@coboru.gov.pl

25 lat

PDO

www.coboru.gov.pl

